

ΠΛΗΡΑΘΟΞΑ ΗΘΗ ΚΑΙ ΕΘΙΜΑ

ΟΙ ΝΕΚΡΙΚΟΙ ΧΟΡΟΙ ΣΤΗΝ ΟΥΓΓΑΡΙΑ

Γλέντι και χερές μετά την κηδεία. Τί διηγείται ένας Ούγγρος εθνεγνή; σκά απκνηνευμενάτ τευ. Τό πλουσιότατο γεύμα. Η μοιρολογητής χορικής. Τα τραγούδια των φαγητών. Η «Σονάτα τών ξυνολάχανων» και η «Σονάτα τής χήνας». Ο «Χορός τών τρικολώνων χηρών. Μία περίεργη ιστορία. Τό τροφερό δυστόχημα τού μεταλλείου. Ο πρίγκηπ και ή 300 χηρές. Πώς τις έπανάτρεψε, κλπ.

Την παλιά εποχή, στην Ουγγαρία, όταν επέθανε κανείς, άμέσως μαζεύνονταν στο σπίτι του όλοι οι συγγενείς του και οι γνωστοί του και εκεί, αφού έτρωγαν κ' έπιναν γερά, άρχιζαν κατόπιν τού χορού. Σχετικώς ένας Ούγγρος εθνεγνής τού ίδιου αιώνος διηγείται τά έξης στά άπομνημονεύματά του:

«Κάποια μέρα είχα προσκληθί κ' έγω στην κηδεία ενός χορικού που καθόταν κοντά στον πάγο μου. Όταν έφτασα στο σπίτι του, είδα όλες τις γυναίκες τού γειτονικού χορού μαζεμέντες στην μεγάλη αία, στην οποία βρισκόταν και ό νεκρός. Όλες τούς έκλαιγαν και μοιρολογούσαν ώς την ώρα που έγινε ή έκφορά. Όταν γυρίσαμε από τού νεκροταφείου, είχε πιά βραδυάσει. Καθήσαμε τότε όλοι στο τραπέζι, γιατί κατά τη συνήθεια τού τόπου, μάς παρτέθη πλουσιότατο δείπνο. Ένώ έμεις έτρώγαμε, ένας μουσικός έπαιξε με τó όργανό του διαφόρους σκοπούς. Τό περίεργο όμως είναι ότι σε κάθε φαγητό που σερβιζόταν έπαιζε την «Σονάτα τού ξυνολάχανου», στην γήνα, την «Σονάτα τής χήνας», στο ψητό, την «Σονάτα τού ψητού κλπ.

Όταν τέλος άποτάγαμε, σηκώθηκε έξαφνα ένας από τούς συνδιατημονας και παρεκάλεσε τόν μουσικό και παίξε τόν χορό τών τρικολώνων χηρών. Άμέσως τότε ή γυναίκες σηκώθηκαν άπ' τó τραπέζι και άρχισαν να χορεύουν τó χορό αυτό. Ήταν ένας ποιά πένητος και λιηρός χορός, που συνοδεύταν με μοιρολόγια και με κλάματα. Αργότερα ρώτησα τόν μουσικό, πού άφαιλε την περίεργη όνομασία ό χορός αυτός, και εκείνος μου είπε τά έξης:

Κάποτε στην πόλι Ναγκυμάντιου τού Ζυπτενμπέργκεν, στην οποία ύπαρχουν πλούσια μεταλλεία χρυσού και άργύρου, έγινε ένα τραγικό δυστόχημα: Ένα μεγάλο τμήμα τού μεταλλείου έπαθε καθήρα και κάτω από τά χόματα και τις πέτρες που κατέφρασαν θάρτρικαν πολλές έκαιοντάδες έργατών, από τούς όποιους ό τριολόσοι ήσαν παντρεμένοι και άφηκαν τις γυναίκες τούς χήρες.

Άμέσως μετά τó δυστόχημα ένας πρίγκηπ, στον όποιο άνηκε και τó μεταλλείο αυτό, προσκάλεσε στον πάγο του όλες τις γυναίκες, τών όποιων ό άνδρες σκοτώθηκαν στην καθήρα, καθώς και όλους τούς φίλους του και τó προσωπικό τών μεταλλείων. Εκεί τούς έδωσε και έφαγαν και ήσαν και ύστερα παρεκάλεσε τις γυναίκες να χορέψουν. Την ώρα όμως που έκινες χόρευαν, γύρισε και ελεε στους άλλους προσκεκλημένους:

— Κύριοί μου, αυτός είναι ένας μοναδικός χορός, γιατί ποτέ σας έως σήμερα δεν έχετε ίδη τριολόσες χήρες να χορεύουν όλες μαζί και να διασκεάζουν τόσο εύθυμα όσο αυτές εδώ!...

Μόλις τά άκουσαν αυτά τά λόγια, ή γυναίκες άρχισαν μεγάλο θόρηο και όδρημό, γιατί ως τη στιγμή εκείνη δεν έννορίζαν ότι οι άνδρες τούς είχαν σκοτώθι. Ο πρίγκηπ όμως κατορθώσαν να τις παρηγορήσει και τούς ελεε ότι σ' ένα χρόνο θα τις ξαναπάρντρε πάλιν όλες μαζί, όταν δέ έφταναν άπ' τόν πάγο του, τούς μόικασε πλούσια δώρα. Και στ' αλήθεια κώπτεσε την ύπόσχεσί του και τις πάντρεψε όλες μαζί πάλιν μέσα στον πάγο του.

Σέ μία άλλη Ούγγρικη πόλι είχα μία άλλη φορά ένα περίεργο νεκρικό χορό. Εκεί είναι από τούς συγγενείς τού νεκρού ξαπλώθηκε έξαφνα στη μέση τού θωματος, τέπωσε τά χέρια του και τά πόδια του, άφησε να τού σκεπάσουν τó πρόσωπό του μ' ένα μαντίλι κ' έμεινε έντελός άκίνητος. Τότε οι άλλοι ελεταν στο μουσικό να παίξει ένα σκοπό νεκρικού χορού και μόλις εκείνος άρχισε, όλοι οι άνδρες και ή γυναίκες μαζεύντσαν γύρω από τόν φευντονερό και, κλαίγοντας και τραγουδώντας, τού έδσαν μαζί τά δύο τόν πόδια και τά δύο τόν χέρια. Ύστερα τόν σηκώσαν σιγά-σιγά και άρχισαν να χορεύουν κρατώντας τόν στα χέρια. Τό θέμα αυτό ήταν ά-καίσιου, γιατί ό άνθρωπος εκείνος δεν κουνιόταν διόλου και φανόταν σαν να ήταν στ' αλήθεια θά-μενος.

Τόν χορό αυτόν τόν είδα να τόν χορεύουν και σ' ένα γάμο, εκεί δέ έμαθα ότι μία φορά ό Θεός τώμωρεσε σε μία ηλιεία ένα χορευτή που ύπεδύετο τόν πεθαμένο, άφίνοντάς τόν έξωό την ώρα που οι άλλοι τόν περιέφρασαν στα χέρια.

μόν. ότι γνωρίσαμε και μες χρόνια μαύρης δυστυχίας. Νά, πού έ-πία άόμα μηνών είμαστε λάπτιχοι. Και θα έξακολουθούσαμε να είμαστε φτωχοί, άν ή δεσποσινή Κορέντ, τó άγγελικό αυτό κορίτσι, δεν άπεράσει να μάς δώσει πίσω την περιουσία μας, την όποία ό πατέρας σας είχε κλέψει από τó στήθος μου. Ο Θεός να προστατεύη τó άγνό αυτό πλάσμα που μάς έδωσε όλη την περιουσία του από ή-περοβολική τωότηρα, χωρίς να δελήση να έρθη μία φορά να μάς δη. — Άς εινε όμως... Αυτά έπέρασαν. Προτιμώτερο είναι να μιλήσωμε για σένα... Σ' έχουμε πέντε μηνες κοντά και μά προσέσαμε να έ-κτιμώσουμε τó χαρακτήρα σου... Θέλες να πάης άνδρα τó Μάξιμο που σ' άγατά και σ' έκτιμά πολύ;...

Η Μαρία έγινε κατάγλυμη. Από τά χείλη της βγήκανε αυτά τά λόγια:

— Αυτό δεν μπορεί να γίνει, κυρία!... Εινε άδύνατο!...

— Μήπως δεν μ' άγατάς; φώναξε ό Μάξιμος μ' άγωνία.

— Ό! δεν εινε γι' αυτό; ψθύρισε ή Μαρία και τού έροξε με ματιό τόσο θερμή, ώστε ό νέος κατάλαβε άμέσως ότι και κείνη τόν άγατούσε...

— Μά τότε γιατί δεν θέλεις να γίνης γυναίκα τού Μάξιμου; την ξαναρωτήσε ή κυρία Σαριμόν.

— Γιατί... γιατί είμαι ή Γενεβιέθη Κορέντ... γιατί καταλαβαί- νο ότι δεν είμαι ίκανή να μπά στην οικογένειά σας... Συγχωρήσατέ με πού μπήκα στο σπίτι σας με ψεύτικο όνομα, μά ήθελα να σάς ή-πρηστώ τυταινά, για να έξλωθώ για την άμαρτία τού πατέ- ρα μου...

Τά δάκρυα έτρεχαν ποτάμι από τά μάτια της. Κατασπυγνημένη ή κ. Σαριμόν, σηκώθηκε έπάνω, άνοιξε την άγ- καλιά της, έτοξε κοντά στη Γενεβιέθη και την έφαίξε έπάνω στο στήθος της.

Ο κ. Σαριμόν γύρισε άλλού τó πρόσωπό του για να συζητήσει τά δάκρυά του. Ο Μάξιμος έκλαψε επίσης από συγκίνηση και από χαρά.

— Κόρη μου, ελεε ή κ. Σαριμόν στη Γενεβιέθη, άγατημένη μου κόρη, ό Θεός σε συγχώρεσε και σε και τόν πατέρα σου. Είσαι μεγάλη καρδιά, Γενε- βιέθη. Θα μείνης κοντά μας, παιδί μου. Ο Μά- ξιμος σε λατρεύει. Θα γίνης γυναίκα του και θα ζήσουμε όλοι έννομη, έντυχημένοι, έσυχόντας τó παρελθόν. Δεν θέλεις να γίνης κόρη μου, Γενε- βιέθη;...

Η Γενεβιέθη έσπρωξε και φίλησε τó χέρι της κ. Σαριμόν. Δεν μπορούσε να ήλθει άπ' τη συγκί- νησί της. Ο Θεός την άμωθε τη στιγμή αυτή θ- πως της άξισε για τη γενναία και μεγάλη καρ- διά της...

Φ.Ρ. ΓΚΙΝΙΕ

ΕΥΘΥΜΕΣ ΙΣΤΟΡΙΕΣ

ΓΙΑ ΝΑ ΠΕΡΝΑ Η ΟΡΑ

Κάποτε, πού ό αυτοκράτωρ της Ρωσίας Άλέξανδρος είχε βγη περίπατο μαζί με τó διάδογό του Δανικό θρόνον, τούς έπιασε στο δρόμο μία μεγάλη βοοχή. Εύτυχώς όμως έτρεγε να περνά εκείνη την ώρα από εκεί ένας χορικός με τó άμάξι του, στο όποιο μπήκαν κ' οι δύο τους. Στο δρόμο ό χορικός τούς ερώτησε να μάθη ποιό ήσαν.

— Έγώ είμαι ό διάδοχος της Δανίας, ελεε ό ένας.

— Και τού λόγου του;

— Ο γαμβρός μου, ό αυτοκράτωρ της Ρωσίας.

— Άμ' σαν εινε έτσι, ελεε χαμογελώντας εφρωνικά ό άμαξας, κ' έγω είμαι ό Πάπας...

Όταν όμως ύστερα από λίγο τó άμάξι έφτασε στα άνάτορα κ' οι φρονόι παρουσίασαν άλλα στους δύο έπισήμους, ό δυστυχισμένος χορικός άρχισε να τρέμη άπ' τó φόβο του. Εκείνος όμως έσπευσαν να τόν καθησυχάσουν και δέιξαν τούς ύπάρτες να τού προσφέρουν πλουσιώτατο γεύμα.

***

Κάποτε παρουσιάστηκε στο Ναπολέοντα, όταν ήταν αυτοκράτωρ, ένας άγνωστος εφευρέτης, αλλά μόλις βρόηκε απέναντί του διαση- μου άνδρος, κατελήφθη από μεγάλη ταραχή και δεν μπορούσε να τού εκθέσει τó σκοπό της έπισκέφώς του. Ο Ναπολέον στην άρχή προ- σπάθησε να τόν ένθαρρηθί, αλλά βλέποντας ότι δεν τó κατάθωνε, τού ελεε χαμογελώντας:

— Μήπως σάς έννοχλεί ή παρουσία μου και θέ- λετε ν' άποσφωθώ;...

***

Σύμφωνα μ' ένα Κινεζικό γνωμικό, ένας τό- πος διοικείται καλά όταν τά σαθιά εινε σκουρια- σμένα και τά άλέτρια λαμποκοπούν, όταν ή απα- ποθήρες εινε γεμάτες κ' ή φυλακές άδειανές, θ- ταν οι φουρναράιοι γυροφέρνουν μ' άμάξι κ' οι γαι- τρού περπατούν πεζοί κ' όταν στις αιλές τών δι- καστηρίων φυτρώνουν χόρτα.

